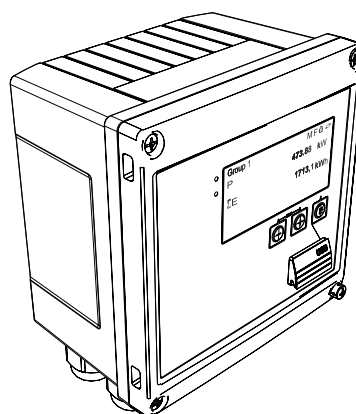

Instrukcja obsługi

EngyCal® RH33 i RS33 oraz

Komputer nalewu RA33

Licznik ciepła i chłodu / Przelicznik pary / Komputer
nalewu

Spis treści

1	Informacje ogólne	4
2	Telegramy Modbus	4
2.1	Wprowadzenie	4
2.2	Struktura telegramu	4
3	Kody funkcji Modbus	6
4	Adresy rejestrów Modbus	7
4.1	Model adresowania rejestrów Modbus	7
4.2	Typy danych	7
5	Kolejność transmisji bajtów	8
6	Komunikaty błędów Modbus	9
7	Lista rejestrów Modbus	10
7.1	Opis funkcji	10

1 Informacje ogólne

Niniejsza instrukcja obsługi MODBUS nie zastępuje ogólnej instrukcji obsługi dla liczników EngyCal® RH33, RS33 i komputera nalewu RA33.

Niniejsza dodatkowa instrukcja obsługi zawiera informacje dotyczące ustawień protokołu MODBUS. Ogólne uwagi związane z bezpieczeństwem, montażem, podłączeniem elektrycznym i uruchomieniem podano w instrukcji obsługi na płycie CD-ROM dostarczonej wraz z przyrządem.

2 Telegramy Modbus

2.1 Wprowadzenie

Do wymiany danych wykorzystana jest technika master/slave, w której możliwość rozpoczęcia transmisji danych ma wyłącznie urządzenie nadrzędne (master). Po otrzymaniu żądania, urządzenie podrzędne (slave) przesyła żądane dane do urządzenia nadrzędnego w formie odpowiedzi lub wykonuje polecenie żądane przez urządzenie nadrzędne.

2.2 Struktura telegramu

Dane są przesyłane z urządzenia nadrzędnego do podrzędnego w formie telegramu. Telegram żądania z urządzenia nadrzędnego zawiera następujące pola:

Struktura telegramu

Adres urządzenia podrzędnego	Kod funkcji	Dane	Suma kontrolna

- Adres urządzenia podrzędnego
Adres urządzenia podrzędnego to liczba z zakresu 1 do 247.
Adres 0 (rozgłoszeniowy) służy do przesyłania telegramu do wszystkich urządzeń podrzędnych.
- Kod funkcji
Kod funkcji określa czynność odczytu, zapisu lub testu, która ma być wykonana za pomocą protokołu Modbus.
- Dane
W zależności od kodu funkcji, w tym polu danych mogą być przesyłane między innymi następujące dane:
  - Adres początkowy rejestru (z którego dane są przesyłane)
  - Liczba rejestrów
  - Dane do odczytu/zapisu
  - Długość danych
  - itd.
- Suma kontrolna (CRC lub LRC)
Suma kontrolna znajduje się na końcu telegramu.

Urządzenie nadrzędne może wysłać kolejny telegram do urządzenia podrzędnego, gdy otrzyma odpowiedź na poprzednie żądanie lub po upływie ustawionego odstępu czasowego. Ten odstęp czasowy może być określany i zmieniany przez użytkownika i zależy od czasu odpowiedzi urządzenia podrzędnego.

W razie wystąpienia błędu w trakcie transmisji danych lub gdy urządzenie podrzędne nie może wykonać polecenia żądanego przez urządzenie nadrzędne, urządzenie podrzędne wysyła do urządzenia nadrzędnego telegram błędu (odpowiedź wyjątkową).

Odpowiedź urządzenia podrzędnego zawiera pola telegramu z żądanymi danymi lub potwierdzenie, że działanie żądane przez urządzenie nadrzędne zostało wykonane, oraz sumę kontrolną.

3 Kody funkcji Modbus

Kod funkcji określa polecenie odczytu, zapisu lub testu, które ma być wykonane z wykorzystaniem protokołu Modbus. Urządzenie obsługuje następujące kody funkcji:

Kod funkcji	Nazwa zgodnie ze specyfikacją Modbus	Opis
03	READ HOLDING REGISTER [Odczyt rejestrów składujących]	Odczyt jednego lub kilku rejestrów urządzenia podrzędnego Modbus. Pojedynczy telegram umożliwia odczyt maksymalnie 90 kolejnych rejestrów (1 rejestr = 2 bajty). Zastosowanie: Odczyt wartości zmierzonych, np. przepływu objętościowego.
04	READ INPUT REGISTER [Odczyt rejestrów wejściowych]	Patrz: READ HOLDING REGISTER
08	DIAGNOSTICS [Diagnostyka]	Sprawdzenie połączenia komunikacyjnego pomiędzy urządzeniem nadrzędnym i podrzędnym (tylko dla Modbus RTU). Obsługiwane są następujące kody diagnostyczne: Podfunkcja 00 = dane powrotne zapytania (test pętli zwrotnej)

Kody funkcji 03 i 04 są interpretowane identycznie; oba zwracają taki sam wynik.

4 Adresy rejestrów Modbus

4.1 Model adresowania rejestrów Modbus

Adresy rejestrów Modbus są zaimplementowane zgodnie ze specyfikacją "MODBUS Applications Protocol Specification V1.1".

i Oprócz specyfikacji wymienionej wyżej, istnieją również systemy, w których przyjęty model adresów rejestrów jest zgodny ze specyfikacją "Modicon MODBUS Protocol Reference Guide (PI-MBUS-300 Rev. J)".

Zgodnie z tą specyfikacją adres rejestru jest rozszerzony, w zależności od użytego kodu funkcji. W przypadku funkcji "READ HOLDING REGISTER (03)" przed adresem rejestru dodawana jest liczba "4", a w przypadku funkcji "READ INPUT REGISTER (04)", liczba "3".

Kod funkcji	Typ dostępu	Adres rejestru zgodnie ze specyfikacją "MODBUS Applications Protocol Specification"		Adres rejestru zgodnie ze specyfikacją "Modicon MODBUS Protocol Reference Guide"
03	Odczyt	XXXX Przykład: Wartość = 1	→	4XXXX Przykład: Wartość = 40001
04	Odczyt	XXXX Przykład: Wartość = 1	→	3XXXX Przykład: Wartość = 30001

4.2 Typy danych

Urządzenie obsługuje następujące typy danych:

FLOAT (liczba zmiennoprzecinkowa IEEE 754)

Długość danych = 4 bajty (2 rejestry)

Bajt 3	Bajt 2	Bajt 1	Bajt 0
SEEEEEEE	EMMMMMMM	MMMMMMMM	MMMMMMMM
S = Znak E = Wykładnik M = Mantysa			

INTEGER

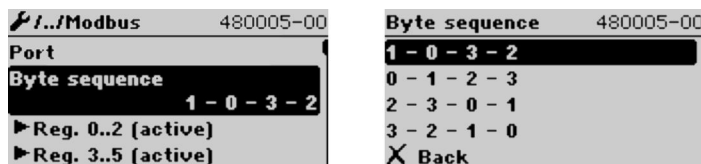
Długość danych = 2 bajty (1 rejestr)

Bajt 1	Bajt 0
Najbardziej znaczący bajt (MSB)	Najmniej znaczący bajt (LSB)

5 Kolejność transmisji bajtów

Specyfikacja protokołu Modbus nie określa sposobu adresowania bajtów, tzn. kolejności w której są one przesyłane. Jest więc istotne, aby podczas uruchomienia sposób adresowania przez urządzenia nadrzędne i podrzędne został uzgodniony lub dostosowany. Do tego służy parametr "Sekwencja bajtów".

Kolejność przesyłania bajtów jest zgodna z opcją wybraną w parametrze "Sekwencja bajtów" w menu **../Konfiguracja/Konf zaawansowana/System/Modbus**:

1 menu Konfiguracja/Konf zaawansowana/System/Modbus

FLOAT:

Długość danych = 4 bajty (2 rejestry)

Opcja	Kolejność			
	1	2	3	4
1 - 0 - 3 - 2 *	Bajt 1 (MMMMMMMM)	Bajt 0 (MMMMMMMM)	Bajt 3 (SEEEEEEE)	Bajt 2 (EMMMMMMM)
0 - 1 - 2 - 3	Bajt 0 (MMMMMMMM)	Bajt 1 (MMMMMMMM)	Bajt 2 (EMMMMMMM)	Bajt 3 (SEEEEEEE)
2 - 3 - 0 - 1	Bajt 2 (EMMMMMMM)	Bajt 3 (SEEEEEEE)	Bajt 0 (MMMMMMMM)	Bajt 1 (MMMMMMMM)
3 - 2 - 1 - 0	Bajt 3 (SEEEEEEE)	Bajt 2 (EMMMMMMM)	Bajt 1 (MMMMMMMM)	Bajt 0 (MMMMMMMM)

*) Ustawienie fabryczne
S = Znak
E = Wykładnik
M = Mantysa

INTEGER: (Status)

Opcja	Kolejność	
	1	2
1 - 0 - 3 - 2 * 3 - 2 - 1 - 0	Bajt 1 (MSB)	Bajt 0 (LSB)
0 - 1 - 2 - 3 2 - 3 - 0 - 1	Bajt 0 (LSB)	Bajt 1 (MSB)

* = Ustawienie fabryczne
MSB = Najbardziej znaczący bajt
LSB = Najmniej znaczący bajt

6 Komunikaty błędów Modbus

Jeśli urządzenie podrzędne Modbus wykryje błąd w telegramie z urządzenia nadrzędnego, wysyła w odpowiedzi komunikat błędu do urządzenia nadrzędnego. Komunikat błędu składa się z adresu urządzenia podrzędnego, kodu błędu (kod odpowiedzi wyjątkowej) i sumy kontrolnej. Dla identyfikacji komunikatu błędu służy bit wiodący zwracanego kodu funkcji. Przyczyna błędu jest przesyłana do urządzenia nadrzędnego ze pomocą kodu odpowiedzi wyjątkowej.

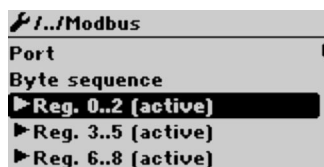
Urządzenie obsługuje następujące kody odpowiedzi wyjątkowych:

Kody odpowiedzi wyjątkowych	Opis
01	ILLEGAL_FUNCTION [Niedozwolona funkcja] Kod funkcji przesłany przez urządzenie nadrzędne nie jest obsługiwany przez urządzenie (podrzędne). Opis kodów funkcji obsługiwanych przez urządzenie, patrz → 6.
02	ILLEGAL_DATA_ADDRESS [Niedozwolony adres danych] Nie przypisano rejestru adresowanego przez urządzenie nadrzędne (tzn. nie istnieje) lub żądane dane są zbyt długie.
03	ILLEGAL_DATA_VALUE [Niedozwolona wartość danej] Wartość występująca w polu danych jest niedozwolona: np. przekroczone zostały wartości graniczne zakresu lub błędny format danych.

7 Lista rejestrów Modbus

7.1 Opis funkcji

Urządzenie umożliwia swobodne przypisanie maks. 30 parametrów do rejestrów od 0 do 89 w menu **../Konfiguracja/Konf zaawansowana/System/Modbus/Rejestr 0..2 do Rejestr 87..89**. Urządzenie nadrzędne może adresować ten cały blok danych za pomocą pojedynczego telegramu żądania (adres rejestru (od 1) 1 do 90, 1001-1060, 2001-2030).

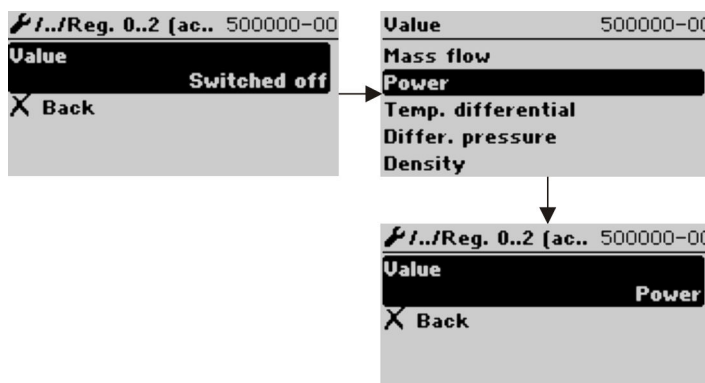
2 Konfiguracja / Konf zaawansowana / System / Modbus

Przykład (dla RH33):

Zmienne, które można przypisać dla liczników RS33 i RA33 w ustawieniach mogą być inne od podanych w niniejszym przykładzie.

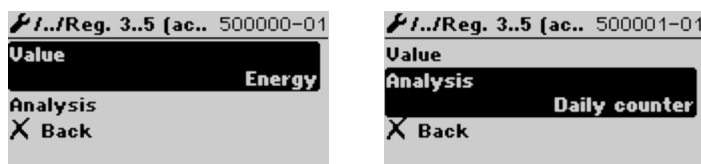
Do poszczególnych rejestrów z listy należy przypisać poszczególne parametry urządzenia i odczytywać za pomocą pojedynczego telegramu z urządzenia nadrzędnego:

1. Moc (adres 0)

3 Konfiguracja Modbus, przypisanie parametrów

2. Ciepło (Energia), Licznik dobowy (adres 3)

4 Konfiguracja Modbus, przypisanie parametrów

Od adresu 1, status i wartość parametru są zapisywane w 3 rejestrach (zgodnie z przypisaniem podczas konfiguracji).

Od adresu 1001, zapisywane są tylko wartości parametrów, każdy 2 rejestrach.

Od adresu 2001, zapisywane są tylko statusy, każdy w 1 rejestrze.

Lp.	Wartość	Adres rejestru (od 1)	Zawartość	Adres rejestru (od 1)	Zawartość	Adres rejestru (od 1)	Zawartość
		(Nr-1)*3+1		(Nr-1)*2+1001		(Nr-1)+2001	
1	Rejestr 0..2	0001-0003	Status+Float	1001-1002	Float	2001	Status
2	Rejestr 3..5	0004-0006	Status+Float	1003-1004	Float	2002	Status
3	Rejestr 6..8	0007-0009	Status+Float	1005-1006	Float	2003	Status
4	Rejestr 9..11	0010-0012	Status+Float	1007-1008	Float	2004	Status
5	Rejestr 12..14	0013-0015	Status+Float	1009-1010	Float	2005	Status
6	Rejestr 15..17	0016-0018	Status+Float	1011-1012	Float	2006	Status
7	Rejestr 18..20	0019-0021	Status+Float	1013-1014	Float	2007	Status
8	Rejestr 21..23	0022-0024	Status+Float	1015-1016	Float	2008	Status
9	Rejestr 24..26	0025-0027	Status+Float	1017-1018	Float	2009	Status
10	Rejestr 27..29	0028-0030	Status+Float	1019-1020	Float	2010	Status
11	Rejestr 30..32	0031-0033	Status+Float	1021-1022	Float	2011	Status
12	Rejestr 33..35	0034-0036	Status+Float	1023-1024	Float	2012	Status
13	Rejestr 36..38	0037-0039	Status+Float	1025-1026	Float	2013	Status
14	Rejestr 39..41	0040-0042	Status+Float	1027-1028	Float	2014	Status
15	Rejestr 42..44	0043-0045	Status+Float	1029-1030	Float	2015	Status
16	Rejestr 45..47	0046-0048	Status+Float	1031-1032	Float	2016	Status
17	Rejestr 48..50	0049-0051	Status+Float	1033-1034	Float	2017	Status
18	Rejestr 51..53	0052-0054	Status+Float	1035-1036	Float	2018	Status
19	Rejestr 54..56	0055-0057	Status+Float	1037-1038	Float	2019	Status
20	Rejestr 57..59	0058-0060	Status+Float	1039-1040	Float	2020	Status
21	Rejestr 60..62	0061-0063	Status+Float	1041-1042	Float	2021	Status
22	Rejestr 63..65	0064-0066	Status+Float	1043-1044	Float	2022	Status
23	Rejestr 66..68	0067-0069	Status+Float	1045-1046	Float	2023	Status
24	Rejestr 69..71	0070-0072	Status+Float	1047-1048	Float	2024	Status
25	Rejestr 72..74	0073-0075	Status+Float	1049-1050	Float	2025	Status

Lp.	Wartość	Adres rejestru (od 1)	Zawartość	Adres rejestru (od 1)	Zawartość	Adres rejestru (od 1)	Zawartość
26	Rejestr 75..77	0076-0078	Status+Float	1051-1052	Float	2026	Status
27	Rejestr 78..80	0079-0081	Status+Float	1053-1054	Float	2027	Status
28	Rejestr 81..83	0082-0084	Status+Float	1055-1056	Float	2028	Status
29	Rejestr 84..86	0085-0087	Status+Float	1057-1058	Float	2029	Status
30	Rejestr 87..89	0088-0090	Status+Float	1059-1060	Float	2030	Status

Status (liczba całkowita):

Bity	Opis
Bit 0..3	
0x0000	OK
0x0001	Przerwa w obwodzie
0x0002	Przekroczenie zakresu w górę
0x0003	Przekroczenie zakresu w dół
0x0004	Błędna wartość mierzona
0x0006	Wartość zastępcza, tzn. nie obliczana
0x0007	Błąd czujnika
Bit 4..7	
0x0010	Dolna wartość graniczna
0x0020	Górna wartość graniczna
Bit 15	
0x8000	Przepełnienie licznika

www.addresses.endress.com
